

[Brorsen.]

Gennemgang heraf, men kun henvise til de Udtalelser, jeg fremsatte i min første Tale under denne Forhandling.

Nu er Opfattelserne forskellige med Hensyn til Højesterets Stilling i det hele taget. Man kan vel sige, at een Anskuelse gaar ud paa, at med Hensyn til Fortolkningen af Grundlovsbestemmelser er Flertallet og den Regering, der er udgaaet af den, selv om Flertallet er nok saa ringe, fuldkommen suverænt, behøver ikke at tage noget Hensyn; det er dem, der bestemmer, hvorledes Fortolkningen skal være. En anden Anskuelse gaar ud paa, at Domstolene har Ret til, hvor der er Tale om individuelle Sager, at dømme om, hvorvidt Bestemmelser i en almindelig Lov strider mod Grundloven, og jeg har vist Lov til at sige, at dette er en Anskuelse, der har Tilhængere inden for Det konservative Folkeparti . . . Det ærede Medlem Hr. Hasle nikker; det er altsaa Tilfældet. Men der er i høj Grad Uklarhed med Hensyn til Forligspartiernes Stilling; saa vidt jeg kan skønne, er der meget stor Uenighed. De Konservative holder altsaa paa dette, at i individuelle Sager skal Højesteret kunne dømme om, hvorvidt Bestemmelser i en almindelig Lov strider mod Grundloven eller ej; men jeg tror ikke, at det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch og heller ikke at den højtærede Statsminister vil underskrive, at det vil kunne lade sig gøre i alle Tilfælde.

Her er det altsaa, vi er gaaet et Skridt videre, idet vi i vort Forslag har opstillet den Bestemmelse, at Prøvelsen af en Lovs Grundlovmæssighed kan finde Sted og i visse Tilfælde skal finde Sted, inden den bliver stadfæstet; det er i saadanne Tilfælde, hvor der er i høj Grad er Tvivl fra et stort Mindretals Side. Jeg vil gerne i det hele taget med Hensyn til de Brøker, vi har stillet op, sige, at det naturligvis ogsaa er en Ting, vi kunde forhandle om. Men naar der er et betydeligt Mindretal, der i en bestemt Situation mener, at man i en almindelig Lov indsætter Paragraffer, der absolut strider mod Grundloven, saa bør der være en Mulighed for at faa en Prøvelse af Spørgsmaalet ved Højesteret.

Det ærede Medlem Hr. Hasle var inde paa, hvorledes Forholdet er i Norge, og det ærede Medlem Hr. Krag gjorde opmærksom paa, at der netop i disse Dage er en Sag fremme i Norge om en Grundlovsfortolkning, idet der er Uenighed mellem Stortingets Medlemmer inden for de enkelte Partier. Efter de Meddelelser, vi har faaet, ser det ud til, at det til syvende

og sidst er Højesteret, der skal afgøre, hvorvidt Grundloven skal forstaas paa den ene eller den anden Maade. Det er ganske betegnende, hvad der stod herom i „Politiken“ for et Par Dage siden. Der stod følgende:

„Opponenterne ser nemlig i Fortolkningen af den nye Lov et Principspørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Stortinget kan vedtage „Grundlovsændringer med tilbagevirkende Kraft.“ Et Præcedens i denne Retning *kan* naturligvis blive af Betydning. Det foreliggende Dilemma løses formodentlig ved, at det bliver Højesteret, der bestemmer, om Norge skal have Stortingsvalg til Efteraaret eller først i 1940.“

Det er egentlig kun dette simple, vi har ment at maatte stille op her i Form af Forslag; at der kan indtræffe Tilfælde, hvor Parterne i Rigsdagen staar meget stejlt over for hinanden, og hvor det derfor kunde være nyttigt, at den upartiske Domstol, vor højeste juridiske Instans, Højesteret, fik Lejlighed til at udtale sig om det juridiske, om en Lov er i Overensstemmelse med Grundloven eller ej. Naar man her har talt saa meget om, at Kongen blev indblandet, vil jeg dertil sige, hvad jeg allerede har haft Lejlighed til at udtale, at naar Højesteret har talt i saadanne Spørgsmaal, maa vi gaa ud fra, at den siddende Regering vil bøje sig for dens Afgørelse. Dermed kan man aldeles ikke sige, at Højesteret kommer over Rigsdagen; det er kun det specifikt juridiske i de enkelte Paragraffer, Højesteret faar Lejlighed til at dømme om i en Situation, hvor der er stor Uenighed paa Rigsdagen.

Jeg skal ikke gøre mange Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen; jeg tror, jeg allerede har svaret paa det meste. Det ærede Medlem var inde paa meget af det, jeg havde udtalt mig om, og sagde bl. a., at jeg vilde vel ikke have noget imod, at Jylland faar nogle Rigsdagsmænd flere. Jeg gjorde opmærksom paa, at der var sket en Forandring, idet man var gaaet op fra Tallet 205 til Tallet 210, og vilde gerne i den Anledning have en Forklaring. Det var heroverfor det ærede Medlem sagde, at jeg havde vel ikke noget imod, at Jylland nu faar 4 Rigsdagsmænd mere. Men det forholdsmæssige mellem de enkelte Provinser kunde jo nok være opnaaet, selv om man var blevet staaende ved Tallet 205. I den Henseende er det ganske ligegyldigt, om der er 205 eller 210 Medlemmer.

Jeg tror, jeg kan nøjes med disse Bemærkninger. Jeg vil da slutte med at an-